

STATUTU CONSILLU ARMÂNJLORU

I. Andridzeri / Câftări ghegenerali

Art. 1 – *CONSILLU ARMÂNJLORU* (C.A.) s-thimiljusi ca unâ organizatsiuni internatsiunalâ nonguvernamentalâ cari s-adunâ sutsatili armâneshtsâ nonguvernamentali ditu statili iu Armânjilji bâneadzâ.

Art. 2 – C.A. easti expresia vrearâljei a sutsatiloru membri ditu Arbinishie, Vâryârie, Gârtsie, Ripublica Ex-Iugoslavâ Makidunia, România sh-ditu alanti stati iu Armânjilji bâneadzâ (diaspora), dukindalui câ au idyia zârtsinâ sh-idyia identitati, câ au idyia limbâ di arâzgâ latinâ sh-câ suntu unu populu ahoryia cu unâ istorie veaclji cama di 2000 di anji.

Art. 3 – C.A. ari scamnulu Moscopolea (Voskopoje), Korce, Albania.

Art. 4 – C.A. s-ari thimiljusiât ti unu kiro nidifinitu ama poati s-hibâ aspartu / dizolvatu ashî cumu easti nyrâpsitu tu aestu statutu.

Art. 5 – C.A. ari numa ofitsialâ tu limba armâneascâ: “*CONSILLU ARMÂNJLORU*”.

Art. 6 – 1. C.A. ari vula ofitsialâ **soarli makidunescu** cu 8 aradzi cu numa C.A. nyrâpsitâ tu limba armâneascâ sh-tu limba cratlui iu easti scamnulu. Pi ninga aestâ vulâ biroulu di lucru va s-aibâ sh-unâ vulâ cu numa C.A. nyrâpsitâ tu limba armâneascâ sh-anglica cumu sh-unâ vulâ cu numa C.A. nyrâpsitâ tu limba armâneascâ sh-frântseascâ.

2. C.A. ari hlambura albâ, tu mesi soarli makidunescu, galbinu, cu 8 aradzi.

II. Printsipi

Art. 7 – C.A. ari ca thimeljiu printsipili arâdâpsiti ma-nghiosu:

1. Armânjilji suntu unu populu cu identitati shî sinidhisi / conshtiintsâ ahoryea, di arâzgâ latinâ sh-limbâ neolatinâ veaclji cama di 2000 di anji, amintats tu patrida a loru di orighini – Machidunii, Thesalii, Epir.

2. Limba Armâneascâ easti limba maternâ a armânjiloru cari lâ da sinidhisea a loru etno-lingvisticâ.

3. Aestâ sinidhisi deadun ti cultura, limba, adetsli sh-pistea-a lor lâ da vrearea ta s-dzâcâ câ facu parti ditu idyiulu populu, – popullu / laolu armânescu.

4. Armânjilji, iutsido iu bâneadzâ, au borgea ca tu yinitoru s-armânâ ashî cumu lj-amintâ Dumnidzâ, cu numa-a lor di **Armân** icâ **Makedonarmân**, cu tutâ yishtearea a loru etno-culturalâ adusâ di bârnurli di pâpânji di cama di 2000 di-anji.

5. Tu cathi chivernisi / cratu iu armânjilji suntu bânâtori, elji au ndreptulu ta s-luyurseascâ câ suntu parti di popullu armânescu.

6. Armânjilji di adzâ, au borgea s-veaglji yishtearea loru culturalâ, s-u creascâ shî s-u ducâ ninti la bârnurli nali di armânji.

7. Armânjilji au dichi s-cilâstâseascâ tu cathi farâ ditu cratlu iu bâneadzâ, ta s-hibâ pricunuscuts ca populu ahoryea cu tuti ndrepturli cari lâ si pricadu, sinfuni cu nomurli natsiunali sh-internatsiunali.

8. Armânjilji au borgea shî ndreptulu, pritu farili a loru, s-ljia parti la bana sotsial-economicâ sh-politicâ sh-ma multu, tu numa a farilor a loru, s-ljia parti la chivirniseara tsentralâ sh-localâ a cratlui iu suntu bânâtori.

9. C.A. ari la thimeljilu activitatiljei printsiplu di cooperari voluntarâ cilâstâsindalui daima trâ unâ ligâturâ anamisa di sutsatili membri cumu sh-trâ andruparea lucurlui deadunu anamisa di Armânji.

III. Scupadzli C.A.

Art. 8 – C.A. ari ca protu scupo, s-amintâ pricânushtearea ofitsialâ a armânjiloru ca populu ahoryea di limbâ neolatinâ tu cathi cratu iu bâneadzâ. C.A. va s-andrupascâ comunitâtsli armâneshtsâ ta s-amintâ aestâ pricunushteari sh-deadunu cu ea s-amintâ tuti ndrepturli tsi lâ si pricadu pritu nomurli internatsiunali sh-natsiunali ditu cathi cratu ahoryea.

Art. 9 – C.A. ari borgea s-andreagâ unu caduru giuridicu sh-institutsiunalu cari s-asiyuripseascâ vigljearea, crishtearea sh-prumuvarea limbâljei armâneascâ, a culturâljei sh-adetsloru, a spiritului armânescu spetsificu tu cathi cratu iu armânjlji bâneadzâ sh-iu suntu organizats tu sutsati riprizintativi.

Art. 10 – C.A. ari borgea s-andreagâ unu caduru institutsiunalu di cari easti ananghi trâ vigljearea sh-prumuvarea atsiloru elementi spetsifitsi ti identitatea armânjiloru.

Art. 11 – C.A. easti institutsiunea riprizintativâ trâ sutsatili membri, la nivelu localu, reghionalu sh-internatsiunalu, avândalui tu aestâ tesi borgea, ca ti amintarea scupadzloru, s-coopereadzâ / s-luceadzâ deaadunu cu guvernili a statiloru iu bâneadzâ armânjlji, cu autoritâtsli natsiunali sh-internatsiunali, cu organizatsiunli inter-guvernamentali icâ non-guvernamentali natsiunali sh-internatsiunali. Tu aestâ aradâ :

- a.) C.A. ari borgea, ahâtu câtu va-lj sta tu puteari, s-asiyuripseascâ ligâture cu tuti statili iu bâneadzâ armânjlji.
- b.) C.A. ari vrearea s-hibâ unâ nauâ sh-modernâ apunti anamisa di armânji shi miletsli cu cari bâneadzâ deadunu di eti.
- c.) Scupolu a C.A. easti s-acâchiseascâ cu tuti alanti minoritâts evropeani ca deadunu s-asiyuripseascâ atseali nomuri tsi suntu thimeljiu trâ yishtearea sh-progreslu a loru.
- d.) C.A. va s-andrupascâ prumuvarea bilingvismului ca semnu di multâturlii culturalâ, va s-andrupascâ tuti atseali populi njits tsi suntu fuvirsiti icâ nu suntu agiutati, prumuvândalui tolerantsa trâ aestea.

Art. 12 – C.A. ari borgea shi scupolu ta s-andrupascâ câftârli a farilor armâneshtsâ ditu cathi cratu ditu Balcanu cari au tu lucru vigljearea sh-diveloparea limbâljei, adetsloru sh-a ntreagâljei yishteari culturalâ armâneascâ tu tuti locurli iu suntu bânâtori.

Art. 13 – C.A. lipseashti s-mutreascâ ti andridzearea shi sinfunizarea tu arada natsiunalâ shi internatsiunalâ a fariloru armâneshtsâ, ta s-avem aradhâ, idyili câftâri ti ndrepturi comunitari, sotsiali, polititsi, economitsi, culturali cari lâ si pricadu.

Art. 14 – C.A. ari tu nâieti s-amintâ harea di OING “Participatory Status” la Consillu ali Evropâ, involvânda-si tu prutseslu di elaborari di pruyrami la Consillu ali Evropâ tu tsi mutreashti vigljearea ndrepturiloru a uomlui sh-maxsus a persoaniloru tsi s-luyursescu câ tsânu di unâ minoritati.

Art. 15 – C.A. ari tu nâieti s-bagâ thimeljiu ti unâ bunâ cooperari / lucru deadunu nu mashi anamisa di armânji sh-institutsiunli cu cari elji au contacti ama sh-anamisa di armânjlji tsi bâneadzâ tu tuti statili ditu Balcanu, asiyuripsindalui ashi unâ ma bunâ ligâturâ anamisa di sutsatili armâneshtsâ ditu tuti aesti craturi iu armânjlji bâneadzâ.

Art. 16 – C.A. va s-cilâstâseascâ trâ amintarea atsiloru andrupâminti di partea chivernisiloru iu bâneadzâ armânjlji, tsi s-agiutâ trâ unu lucru cama bunu tu tuti atseali dumeni iu easti mari ananghi : sculii, bâsearicâ, mass-media, chivernisirea localâ sh-tsentralâ.

Art. 17 – C.A. ari ca scupo s-amintâ ndreptulu trâ nvitsarea a limbâljei armâneascâ tu sculii, litseum sh-universitati, s-amintâ ndreptulu ta s-aibâ institutsiunji di bâsearicâ cu dyiavasi tu limba armâneascâ, ndreptulu s-apriducâ tu armâneashti cârtsâli di relighii, s-amintâ ndreptulu ta s-aibâ informari tu limba armâneascâ tu mass-media (TV, radio, giurnali, rivisti, cârtsâ).

Art. 18 – Ca s-amintâ aestu scupo, C.A. va mutreascâ s-andrupascâ sutsatili / comunitâtsli armâneshtsâ la nivelu natsiunalu, va pîtreacâ câftâri shi va s-riprizintâ cathi sutsatâ membrâ tu consilu la nivelu internatsiunalu trâ pricunushtearea ufitsialâ a ndrepturiloru tsi li caftâ.

Art. 19 – (1) Ti andridzearea alushtoru scupadz, C.A. ari tu mutreari:

a) andruparea a fariloru armâneshtsâ ditu cathi cratu ditu Balcanu ta s-amintâ statutlu di “minoritati natsiunalâ” icâ di “populu constitutivu” tu cratlu iu armânjlji suntu autohtonji;

b) anâchisearea ti tuti farili armâneshtsâ a ndrepturiloru tsi lâ si pricadu pritu Constitutsia sh-nomurli a craturiloru iu bâneadzâ, sinfuni cu nomurli evropeani iu suntu pârstâsiti (prizintati) libirtâtsli dati ti miletsli cama njits cari bâneadzâ mpârtsâti pisti sinuri tu ma multi craturi (populi bânâtoari transregionali);

c) cilâstâsirea ti andrupâmintu di la tuti chivernisli ditu Balcanu iu bâneadzâ armânjlji ti:

Sculii

- andridzearea di dhascalj sh-cârtsâ ti sculii ti nvitsarea a limbâljei armâneascâ;
- nvitsarea a limbâljei armâneascâ tu sculii, litseum sh-univirsitati;

Bâsearicâ

- adrarea ti tutâ armânamea ditu Balcanu a institutsiuniljei ti bâsearicâ cu dyeavasi tu limba armâneascâ, ca pitea a loru crishtineascâ s-ducâ ninti sh-tu treilu milenium;
- turnarea pi armâneashti a cârtsâloru di pisti (relighii);

Mass-media

- ndreptul ti tuts armânjlji sh-sutsatili a loru ta s-aibâ informari tru limba armâneascâ prit mass-media (televideari, radio, dzuari, fimiridi, tipusirea di cârtsâ);

Chiverniseari localâ sh-tsentralâ

- armânjlji au ndreptulu s-ljia parti la bana sotsial-economicâ sh-politicâ sh-ma multu la chvirnisearea tsentralâ sh-localâ a cratlu iu suntu bânâtori;

d) adrarea sh-crishtearea di institutsiunji armâneshtsâ cari s-agiutâ la andridzearea, negocierea shi apruchearea a luyuriljiloru sotsial-culturali cari s-lishureadzâ ligâtura, cuvenda sh-acâchisearea anamisa di-armânji;

e) organidzarea di tsentri culturali, bibliotets, muzei, theatri tu farili iu bâneadzâ armânjlji;

f) organidzarea di congresi, simpoziomuri sh-alti evenimenti culturali cu charahiru shtiintsificu ti prumuvarea a yishteariljei culturalâ a popullui armânescu;

g) cânushtearea a isturiljei armânjiloru sh-a copuslui tsi-lu featsirâ trâ adrarea a craturiloru natsiunali ditu Balcanu;

h) cânushtearea a oaminjiloru cu-anami, di arâzgâ armâneascâ sh-alumta a loru trâ libirtati, ndrepturi isa, pitea crishtineascâ sh-trâ dimocratsii, tu Balcanu;

i) apruchearea di finantsâri, dhoari / donatsii, subventsiunji, sponsoridzâri, tinjii di membru, etc., trâ activitatea C.A. sh-activitâtsli a sutsatiloru armâneshtsâ;

j) adrarea di proiecti ti finantsari, natsiunali icâ evropeani, cari suntu ti agiutorlu, ti voglearea sh-diveloparea a culturâljei, a limbâljei sh-adetsloru a minoritâtslor natsiunali (populi njits ditu Evropa);

k) andruparea ti andridzearea di pruyrami deadun cu alti sutsati cari au idyilji scupadz sh-suntu tu lucru, la nivel natsiunalu, reghionalu icâ evropeanu, trâ finantsarea a tutâlor activitâtslor culturali, sotsiali a fariloru armâneshtsâ;

l) lucrulu deadun cu institutsiunji ti nvetslu universitar sh-ti xitâxiri (cercetâri) shtiintsifitsi, trâ amintarea scupadzloru ditu aestu statutu;

m) ti andridzearea a scupadzloru sh-a activitâtsloru tsi suntu nyrâpsiti tu aestu statutu, C.A. prindi s-aibâ unu bugetu a lui shi sâ-sh chiverniseascâ avaearea a lui;

IV. Harea di membru C.A.

Art. 20 – Membru tu C.A. poati s-hibâ mash Farili armâneshtsâ cari-lj adunâ Armânjlji la nivelu natsiunalu, shi suntu pricunuscuti di giudico sh-nomlu a cratlui iu suntu ngrâpsiti. Farili cari vor ta s-intrâ tu C.A., lipseashti s-hibâ sinfuni cu Statutlu a lui sh-cu tuti articulli tsi suntu tricuti tu-aestu Statutu.

Ma multu, farili membri C.A. au borgea ta s-li-adarâ statutili a lor sinfuni cu Statutlu C.A.

Tutunoarâ, cathi Farâ membrâ C.A. lipseashti sâ-sh pâlteascâ tinjia di membru (cotizatsia), trimesualu, ti itia câ lucrulu C.A., ti simferlu armânescu, prindi s-ducâ ninti, ashi cumu spuni sh-Statutlu.

Art 21 – Harea di membru C.A. poati s-hibâ amintatâ, pritu câftarea cumândâseariljei a Farâljei di-u easti ea ngrâpsitâ, câtâ cum sh-cu cândâsearea a Biroului di Cumândâseari C.A. Harea di membru C.A. nu poati ta s-hibâ datâ di un membru la altâ sutsatâ.

Art. 22 – Sutsatili cari thimiljiusirâ C.A. tu ahurhitâ, au harea di membru fondator / thimiljiusitoru.

Atseali Fari cari va s-caftâ ta s-hibâ membru dupu tsi s-thimiljiusi C.A., au harea di membru nithimiljiusitoru, ama au idyili ndrepturi sh-idyia borgi cumu u-au membrilji thimiljiusitori.

Atseali Sutsati ditu cathi cratu cari lucreadzâ ti idyiulu sinferu armânescu potu ta s-aibâ harea di membru di andrupâmintu, sh-lipseashti sâ-sh pâlteascâ tinjia di membru trimesualu shi s-da sh-alti agiutoari materiali.

Art. 23 – Lucurlu tu C.A. easti adratu di reprezentantsâlji pitricuts di cathi farâ, câti 8 (optu) inshi ditu cafi cratu, aleptsâ ti un chiro di 3 (trei) anji.

Art. 24 – 1. – Ndrepturli cari li-au membrilji C.A.:

- a) s-aleagâ icâ s-hibâ aleptu, cu votu disheljisu icâ spâstritu, tu cumândâsearea sh- tu chivirnisearea C.A., ma ptânu tu catastasili nyrâpsiti tu Statutu;
- b) s-ljia parti la chivirnisearea C.A., s-adarâ pripuniri, s-caftâ giueapi ti isapea contabil-finantsiarâ (bilantsulu contabilu), s-mutreascâ mâzbâtâlu (protsealu verbalu) atsiloru tsi cumândâsescu sh-controleadzâ C.A.;

2. – Membrilji di andrupâmintu pot s-ljia parti la andamasli sh-chivirnisearea C.A., ma fârâ ndreptu ti votu.

Art. 25 – Membrilji C.A. au borgea:

- a) s-tinjiseascâ articulli ditu Statutu shi apofasli cari li ljia Biroulu di Cumândâseari sh-chivirniseari C.A.;
- b) s-lucreadzâ trâ crishtearea tinjljei C.A.;
- c) s-plâteascâ tinjia di membru / cotizatsia apufusitâ;
- d) s-nu s-minteascâ tu luyurilji sh-tu zboarâ / cuvendâ tsi potu s-agudeascâ sinferlu C.A.;

Art. 26 – 1. Harea di membru C.A., harea di riprizintantu / diligatu, harea di membru di andrupâmintu icâ di membru di tinjii / onorificu, s-cheari:

- a) pritu câftarea ngrâpsitâ pitricutâ a prezidentului C.A. cu nai ptsânu 15 dzâli ninti di dzuua di câftari / pitritseari;
- b) pritu chirearea ndrepturiloru tsivili icâ pritu moarti, câtâ cum sh-alti lughurilji nutrindalui riprizintantsâlji / diligatslji a farâljei membrâ C.A.;
- c) pritu dari nafoarâ / excluderi ti itia câ:

- adrâ sh-adusi mbodyiu pritu cuvendâ shi zboarâ nitinjisiti icâ adusi mbodyiu materialu trâ C.A. ;

- s-minti tu lucrî tsi agudescu apofasli ditu statutu icâ ditu andamusili C.A. icâ chivernisearea lui;

- fu giudicatu ti unâ câbati adratâ nafoarâ di nomuri, lucru tsi easti incompatibilu cu harea di membru C.A., membru di andrupâmintu icâ di membru di tinjii / onorificu;

- d) pritu loarea hariljei di membru ti itia câ nu-sh dutsi lucrulu ashi cum easti câftatu tu Statutu;

2. Ti luyuriljili ditu aliniatlu **1, b. shi c.**, cumândâsearea C.A. poati s-caftâ s-lu-adarâ argo / suspendatu;

Art. 27 – 1. Scutearea nafoarâ maxus icâ harea di argo (suspendari), s-apufuseashti tu Andamasea a Biroului di Cumândâseari C.A. shi s-dâmândâ itisitu (motivatu) atsiloru tsi au câbatea, tu 7(shapti)-li di dzuua cându s-lo apofasea.

2. Atselji a curi lâ si lo harea di membru, ti-aestâ lughurii potu s-adarâ contestatsii (nu suntu simfuni) nyrâpsitâ tu nai amânatu 15(tsintsisprâdzatsi) di dzâli dupu tsi apruchearâ apofasea dimândariljei.

3. Trâ darea nafoarâ / excludirea atsiluii membru ditu C.A., tsi fu apufusitâ di Biroulu di Cumândâseari C.A. , prindi s-cândâseascâ sh-Adunarea Gheneralâ C.A.

4. Apofasea loatâ di Adunarea Gheneralâ C.A. easti difinitivâ / ti totna.

5. Chirearea a hariljei di membru C.A., nu da ndreptulu atsiluii tsi chiru aestâ hari s-caftâ sâ-lj si toarnâ andrupâmintulu finantsiaru tsi eventualu lu featsi ti yishtearea C.A., câtâ cumu sh-câ aestâ chireari di hari di membru C.A. nu dutsi la ascâparea di giueapi cari lipseashti s-u da atselu membru ti znjia cari u-adusi ti C.A.

6. Tu catastasea di la Art. **26**, litira **c.**, treia aradhâ, Biroulu di Cumândâseari poati s-apufuseascâ adrarea argo ditu harea di membru a atsilui tu-ahtari catandasi tu dzuua cându ahurheashti giudicarea pânâ cându apofasea giudicului va s-hibâ ti totna sh-ti niturnari.

V. Cumândâsearea sh-chivirnisirea C.A.

Art. 28 – Cumândâsearea C.A. easti:

- a.) prota, Adunarea Gheneralâ C.A.
- b.) defтира, Biroulu di Cumândâseari
- c.) treia, Pareia di Tsenzuri C.A.

Art. 29 – 1. Putearea nai ma mari ti cumândâseari u-ari Adunarea Gheneralâ.

2. Adunarea Gheneralâ C.A. easti adratâ ditu tuti Farili / Comunitâtsli Armâneshtsâ, riprizintati pritu diligats aleptsâ di cumândâsearea ali cathi Farâ / Comunitati ditu craturli iu suntu eali nyrâpsiti la giudico. La Adunarea Gheneralâ au borgea s-ljia parti tuts riprizintantsâlji aleptsâ di fari.

3. Diligatslji suntu aleptsâ ti unu kiro di 3(trei) anji, idyiulu kiro di lucru sh-trâ Biroulu di Cumândâseari C.A.

4. Numirlu a diligatsloru trâ Adunarea Gheneralâ C.A., pitricuts di cathi farâ tsi easti membrâ C.A., easti di 8(optu) inshi, isa ti tuti farili membri.

Art. 30 – 1. Adunarea Ghenerală C.A. di-aradhâ s-tsâni unâ oară truanu, tu protlu quartu di anu, sh-nafoară di-aradhâ di câti ori easti ananghi.

2. Acljimarea la Adunarea Ghenerală C.A. s-adarâ cu carti ngrâpsitâ di Prezidentlu C.A. pritu Biroulu di Cumândâseari, cu nai ptsânu 20 (yinyits) dzâli ninti. Acljimarea va s-aibâ tricută tu carti, dzuua, oara / sihatea sh-loclu iu va s-hibâ Adunarea Ghenerală, câta cumu sh-aradha di muabets / aghenda di lucru.

3. Trâ Adunarea Ghenerală C.A. nafoară di-aradhâ / extraordinară, acljimarea s-adarâ cu nai ptsânu 7 (shapti) dzâli ninti pritu câftarea a Prezidentlui C.A., trâ nai ptsânu giunitati adâvgatu cu 1 (un) ditu numirlu a membriljiloru a Biroului di Cumândâseari icâ, nai ptsânu unâ triimi ditu numirlu a membriljiloru Adunariljei Ghenerală.

Art. 31 – 1. Adunarea Ghenerală C.A. easti tu nomlu di Statut sh-va poată s-tsânâ, ma s-ljia parti nai ptsânu giunitati adâvgatu cu 1 (un) ditu numirlu a membriljiloru Adunariljei Ghenerală.

2. La prota acljimari ma s-nu ljia parti numirlu nyrâpsitu tu Statutu, va s-hibâ lughursitâ unâ altâ dzuuâ, dupu 24 oari / sihâts di ashtiptari, acljimarea hiindalui adratâ pi itsi cali. Dupu aesta, la deftura acljimari, Adunarea Ghenerală lucreadzâ tu nomlu a Statutlui cu loarea parti la nai ptsân unâ dzâtsimi (1/ 10) ditu numirlu a membriljiloru Adunariljei Ghenerală.

3. Cuvendzâli / Muabetsli Adunariljei Ghenerală C.A. suntu cumândâsiti di Prezidentlu C.A. sh-cându el easti xichi, di Vitseprezidentlu cari-lj tsâni loclu. Cuvendzâli/ Muabetsli sh-apofasli va hibâ nyrâpsiti tu un mâzbâtă (protse verbalu) sh-tricuti tu un reghistru (spetsialu) di ghrâmâticlu aleptu di Adunarea Ghenerală sh-va hibâ tuti vulâsiti shi simnati di prezidentu sh-nica doi riprizintantsâ aleptsâ ditu membrilji Adunariljei Ghenerală cari ljia parti la andamusi. Tu xichea Prezidentlui va li simneadzâ Vitseprezidentlu cari-lj tsâni loclu.

4. Tuti farili membri C.A. au ndreptulu s-hibâ riprizintati la Adunarea Ghenerală pritu diligatslji aleptsâ di cumândâserli a loru. Cathi diligatu ari ndreptulu mashi la un singur votu.

Art. 32 – Mandatlu di riprizintari la Adunarea Ghenerală, ma s-hibâ ananghi di elu, s-da di Fara a cratlui di iu yini riprizintantulu, pritu simnarea mâzbâtălui di la Biroulu di Cumândâseari a farâljei di prezidentlu sh-di riprizintantlu / riprizintantsâlji cari s-duc la andamusi.

Art. 33 – Adunarea Ghenerală C.A., ari tu puteari:

- a) s-adarâ alâxeri tu statutlu C.A.;
- b) s-andreagâ strateghia trâ amintarea scupadzloru C.A.;
- c) s-aleagâ icâ s-tragâ nâpoi, ashi cumu spuni nomlu, membrilji ditu Biroulu di Cumândâseari C.A. shi sâ-lj aproachi tu thesi;
- d) s-aleagâ icâ s-tragâ nâpoi, ashi cumu spuni nomlu, membrilji ditu Pareia di Tsenzuri, tu conformitati cu nomurli ditu cratlu iu C.A. easti reghistratu;
- e) s-aproachi pruyramili di activitati C.A.;
- f) s-ljia apofasea ti tinjia anualâ di membru tsi prindi s-hibâ pâltitâ di cathi farâ membrâ C.A.;
- g) s-aproachi bugetlu di irâts (venituri) shi exudi a catastasiljei finantsiari ti cathi anu, sinfuni cu pripunirli Biroului di Cumândâseari sh-cu giueapea pareiljei di tsenzuri;
- h) s-aproachi, ma s-hibâ ananghi, turlia di pâlteari ti membrilji cari lucreadzâ(sumu contractu) tu C.A.;
- i) s-apufuseascâ ti intrata C.A. tu alti organismi regionalu sh-internatsiunali
- j) s-aproachi apofasli a Biroului di Cumândâseari ti lucurlu cari lipseashti adratu ti armânami tu birourli dishcljisi tu xinitati;
- k) s-ljia apofasea trâ alâxearea di adresâ / scamnu a Biroului di Cumândâseari C.A.;
- l) s-bagâ thimeljiu, dupu cumu spuni nomlu, la sutsati di imburlâchi;
- m) s-ljia apofasea ti aspârdzearea / dizolvarea C.A. sh-ti mpârtsarea aveariljei armasâ dupâ aspârdzeari;

- n) s-ljia apofasea ti dhurusearea a hariljei di “membru di tinjii / onorificu C.A.” la pripunirea Biroului di Cumândâseari;
- o) s-adarâ itsi lucru easti ananghi ta s-amintâ scupadzljji C.A.;

Art. 34 – Apofasli tu C.A., s-ljia cu votlu di disu (giumitati), adâvgatu cu 1 (un), ditu numirlu a diligatsloru cari ljia parti la Adunarea Gheneralâ C.A.

Tu catastasea spusâ di Art. 33, litira **a** shi **I**, apofasli s-ljia cu votlu di dauâ triimi ditu numirlu a diligatsloru nyrâpsits tu Adunarea Gheneralâ, ma sh-di pisuprâ lipseashti sh-mandatlu ti-ahtari apofasi datu di cathi farâ membrâ.

Art. 35 – 1. Pi ningâ Adunarea gheneralâ C.A tu catastasea cari ea va s-apufuseascâ ti ahtari lucru, poati s-adarâ unâ Parei di Pisti tu C.A.

2. Membriilji alishte parei va s-hibâ oaminji avdzâts, cu tinjii, cari pot s-da agiutoru ti prumuvarea scupadzloru tu armânami sh-anamisa di-alanti milets ti cunushtearea ma ghini a C.A. La andamasli pareiljei di pisti C.A., pot s-hibâ acljimats oaspits, riprizintantsâ a sutsatiloru reghionali shi internatsiunali icâ sh-altsâ oaminji chibari (personalitâts) ditu xinitati.

Art. 36 – 1. Biroulu di Cumândâseari ari borgea s-bagâ tu lucru apofasli Adunariiljei Gheneralâ C.A. tsi s-lucreadzâ sinfuni cu nyrâpserli tu aestu Statutu, sh-ma s-hibâ ananghi, sh-cu un Regulamentu internu di lucru.

2. Biroulu di Cumândâseari easti adratu di câti patru riprizintantsâ ditu cathi farâ membrâ C.A, ma nu ma multu di 21 inshi aleptsâ di Adunarea Gheneralâ C.A.

3. Membriilji a Biroului di Cumândâseari alegu anamisa di elji:

- un prezidentu sh-câti un vitseprezidentu ditu cathi farâ membrâ C.A.

- un ghrâmâticu gheneralu cari va hibâ ditu fara ditu cari easti sh-prezidentlu, sh-câti un ghrâmâticu ditu cathi farâ membrâ C.A.

4. Andamusea Biroului di Cumândâseari easti statutarâ, cându ljia parti nai ptsânu 1/ 3 (unâ triimi) ditu numirlu a membriiljiloru.

5. Biroulu di Cumândâseari ari borgea ta s-adunâ, tu-aradhâ, unâ oarâ tu quartu di anu icâ di câti ori easti ananghi.

6. Acljimarea ti andamusea Biroului di Cumândâseari s-fatsi nyrâpsitu cu doauâ stâmânji ninti, di prezidentlu C.A., sh-tu catastasea cari nu poati prezidentlu, acljimarea va u facâ vitseprezidentlu, aleptu di Birou ta sâ-lj tsânâ loclu a prezidentlui nica ditu prota andamusi a Biroului. Acljimarea va s-aibâ nyrâpsitâ dzuua, oara, loclu sh-cuvenda / aradha di muabets.

Maca dupu prota acljimari, andamusea nu va hibâ statutarâ, va hibâ luyursitâ unâ altâ dzuuâ, dupu 24 oari / sihâts di ashtiptari, acljimarea hiindalui adratâ pi itsi cali. Dupu deftura acljimari andamusea easti statutarâ ma va ljia parti nai ptsânu 1/3(unâ triimi) ditu numirlu a membriiljiloru, ama aestâ triimi va s-aibâ prezidentlu icâ vitseprezidentlu tsi-lj tsâni loclu, ma sh-câti unu membru ditu nai ptsânu trei fari.

Art. 37 – Biroulu di Cumândâseari ari tu puteari:

- a.) s-da giueapea ti lucurlu tsi-lu featsi (raportu di activitati) tu unu anu di dzâli tu Adunarea Gheneralâ C.A., s-da giueapea finantsiarâ (amintaticlu sh-exudli) ti anlu cari triclu, proectul finantsiaru di amintaticu sh-hârgi, shi proectlu ti lucurlu C.A. tsi lipseashti ta s-lu adarâ tu anlu cari yini;
- b.) s-adarâ documentili giuuriditsi tu numa C.A.;
- c.) s-aproachi organigrama, politichia di lucârtori, schemi ti organidzâri / andridzeri, pâltearea lucârtoriloru;
- d.) s-da cali (s-da puteari) a prezidentlui shi secretarlui gheneralu ditu Biroulu di Cumândâseari ta s-adarâ lucârli nyrâpsiti la litira **b, c, g**;

- e.) s-ljia apofasea ta s-aproachi câftârli ti-adrarea di nâi membri C.A., icâ membri di andrupâmintu sh-pripuni dhurusirea a hariljei di “membru di tinjii (onorificu)”;
- f.) s-pripunâ adrarea ali Pareia di Pisti (Comisiunea di Pisti);
- g.) s-pripunâ apruchearea ti pruyami icâ s-ljia apofasi ti prugami di investitsiunji shi s-da giueapi Adunariljei Gheneralî ti catastasea alushtoru prugami / proecti di investitsiunji ti C.A.;
- h.) s-aproachi Regulamentlu internu ti lucru;
- i.) s-da urnimii trâ activitatea ditu cathi farâ membrâ tu C.A.;
- j.) s-aproachi intrarea C.A. tu organizatsiunji reghionali icâ internatsiunali sh-ljia apofasi tu prota andamusi di la Adunarea Gheneralâ:
- k.) s-aproachi giueapili nyrâpsiti, adrati di prezidentlu C.A. icâ di atselji membri cari âlj tsânu loclu;
- l.) poati s-aproachi pripuniri ti alâxearea a scamnlui tsentralu C.A.;
- m.) s-adarâ itsi altu lucru di cari easti ananghi ti amintarea scupadzloru C.A.;

Art. 38 – 1. Biroulu di Cumândâseari ljia apofasi mash tu andamusli la cari ljia parti membrilji sinfunji cu nomlu ti adrarea C.A.(Statutu);

2. Tu andamusli a Biroului di Cumândâseari C.A., apofasli s-ljia cu voturli a membrijiloru di giunitati adâvgatu cu unu, ditu membrilji cari ljia parti la andamusi, ama tu catastasea di voturi isa, votlu a prezidentlui icâ a vitseprezidentlui cari âlj tsâni loclu, va s-aproachi icâ va s-tragâ apofasea;

3. Tu catastasea di urghentsâ, Biroulu di Cumândâseari poati s-aproachi apofasi fârâ ta s-adunâ, ama prezidentlu C.A. lipseashti s-apudhixeascâ câ pitricu câtâ membrilji a Biroului itia ti cari caftâ ahtari turlii di votu sh-dzuua ditu soni pânâ cându potu s-hibâ pitricuti voturli a membriljiloru;

4. Tu catastasea câ prezidentlu nu poati s-lucreadzâ icâ thesea easti vacantâ, vitseprezidentlu tsi-lj tsâni loclu, ari borgea s-aibâ ngâtanu ti lucurlu ti thesea di prezidentu, ma nu ma multu di 6 mesh di dzâli, dupu cari s-andâmuseashti Adunarea Gheneralâ;

Art. 39 – Biroulu di Cumândâseari poati s-ljia apofasi ti acljimarea la andamusli di Birou riprizintantsâlji a sutsatiloru ditu cratlu iu easti scamnlu C.A. icâ ditu xinâtati tu harea / aradha di uoaspits, ma fârâ ta s-aibâ ndreptulu di votu.

Art. 40 – 1. Harea di membru a Biroului di Cumândâseari poati s-hibâ chirutâ tu catastasea mutrinda Art. 26 alin. 1 lit. a), b) and c);

2. Tu catastasea cându easti chirutâ thesea di membru a Biroului di Cumândâseari, ti itsi itii, va s-ahurheascâ calea di alidzeari sinfunâ cu nyrâpserli ditu Statutu;

VI. Pareia di Tsenzuri

Art. 41 – 1. Aerea finantsiarâ (controlu finantsiaru) la nivelu di C.A. easti adratâ di unâ Parei di Tsenzuri.

Pareia di Tsenzuri easti adratâ di 3 pânâ tu 7 inshi ditu membrilji C.A. ama unlu di elji lipseashti s-hibâ contabil icâ expertu autoridzatu sinfuni cu nomurli a cratlui iu s-fatsi aerea finantsiarâ.

Membrilji ditu Pareia di Tsenzuri prindi s-hibâ membri C.A., s-aibâ praxi universitarâ, s-nu hibâ soi pânâ tu “prots cusurinji” cu vârnâ di membrilji ditu Biroulu di Cumândâseari C.A., icâ ditu Fara iu s-adarâ aerea.

2. Membrilji ditu Pareia di Tsenzuri aleg anamisa di elji unu prezidentu.

3. Pareia di Tsenzuri ari ndrepturli di ma-nghiosu :

a) s-adarâ aerea finantsiarâ unâ oarâ tu cathi 6(shasi) meshi, shi s-veadâ turlia tu cari easti chivirnisitâ avearea / yishtearea C.A.;

b) poati s-adarâ aerei a giueapiljei finantsiarâ a pareiljei di tsenzuri di la cathi farâ membrâ C.A.;

c) s-ljia parti tu Biroulu di Cumândâseari ama fârâ ndreptu di votu;

d) ndreadzi itsi altu lucru apufusitu tu Adunarea Gheneralâ;

4. Membrilji a pareiljei di tsenzuri pot ta s-hibã pãltits ti luurlu tsi lu-adarã, dupu cum va ljia apofasi Adunarea Gheneralã.

VII. Irãtsli / amintaticlu sh-avearea

Art. 42 – 1. Amintaticlu / Irãtsli C.A. yini ditu:

- a) tinjiili di membru(cota di membru C.A.);
- b) gheafurlu tsi s-adunã ditu paradzljji tsãnuts tu bancã;
- c) bugetili a craturiloru icã izvuri evropeni;
- d) dhoarã, sponsoridzãri;
- e) aportulu adusu di fari ti avearea C.A., sinfuni cu Statutlu a loru;
- f) alti aporturi;
- g) alti izvuri;

2. Tuti irãtsli va hibã ufilisiti trã amintarea scupadzloru C.A.

Art. 43 – 1. Tu dzuua cãndu s-thimiljiusi C.A., avearea C.A. easti di 20.000 (yinyits njilji) di Evradz, pãradz adushi di membrilji tsi thimiljiusirã C.A.

2. La aestã aveari C.A. s-adavgã dhoarili, amintaticurli, sponsoridzãrli, sinfuni cu Art. 42, ma sh-alti amintaticuri, cãtã cumu sh-alti averi “mobili” sh-“nimobili”, etc.

3. Luyuriljli / Operatsiunli finantsiari C.A. s-adarã cu nai ptsãnu dauã simnãturi: atsea a prezidentlui C.A. icã a vitseprezidentlui tsi-lj tsãni loclu, ti prota simnãturã sh-alantã, atsea a grãmãticlui ghegeneralu C.A.

VIII. Aspãrdzearea sh-bitisirea C.A.

Art. 44 – 1. Aspãrdzearea C.A. va hibã sinfunã cu nomurli a cratlui iu easti nyrãpsitu.

2. Tu catastasea di aspãrdzeari C.A., mpãrtsarea sh-bitisirea aveariljei va hibã sinfuni cu nomurli a cratlui iu easti ngrãpsitu.

3. Tu catastasea di aspãrdzeari C.A., avearea sh-pãradzljji armashi dupu bitisiri, s-mpartu mashi la farili membri C.A., tu sutã ditu avearea adusã di cathi farã membrã.

IX. Alti andridzeri ditu soni

Art. 45 – C.A. ari vula a ljei sh imna armãneascã “Pãrinteasca Dimãndari”.

Art. 46 – Alãxearea icã adãvgarea articullui tu statutu s-adarã mashi sumu unã turlii nyrãpsitã, tinjisinda-si ligãtura di formã sh-fondu.

Art. 47 – Nyrãpserli ditu aestu statutu tsi furã apruceati tu Adunarea Gheneralã di thimiljiuseari C.A ditu 21-li di Sumedru 2005, ahurhescu s-aibã puteari cu dzuua cãdu C.A. va hibã nyrãpsitu la giudico, sinfuni cu nomurli a cratlui iu fu nyrãpsitu.

Adunarea Gheneralã deadi mandatu, ti ndridzearea luyuriljloru ti nyrãpseari shi autentificari alushtuiu Statutu C.A. sh-mãzbãtã (protses verbalu) tu Notariatu sh-la Giudico, alu Arben Lena – Membru tu Biroulu di Cumândâseari C.A.

X. Alâxeri / Amendamenti tu Statutu

Art. 48 – Amendamentili / Alâxerli tu aestu Statutu, dupu dzuua cându s-thimiljiusi consillu, va hibâ adrati ashi cum suntu nyrâpserli ditu Art. 33, lit.(a), sh Art. 34, la Adunarea Gheneralâ C.A. Tuti alâxerli / amendamentili tsi va s-facâ tu articulli ditu Statutu va hibâ mentsiunati tu aestu Cap. X, Art. 48, pritu paragrafi, ahurhindalui cu paragraflu (a) :

- a) - la Adunarea Gheneralâ C.A. ditu 2-lu di Maiu 2009, s-apufusirâ alâxerili ditu Art. 11, cu adâvgărli nyrâpsiti tu paragrafili (a), (b), (c) shi (d);